

List of Signatures

Page 1/1

Aktsomhetsvurdering Åpenhetsloven 2022-23 BOS Defence.pdf

Name	Method	Signed at
Naume, Magnus Sletnes	BANKID_MOBILE	2023-06-30 10:28 GMT+02
Rød, Grete	BANKID_MOBILE	2023-06-30 13:13 GMT+02
Kristensen, Dag	BANKID	2023-06-30 09:55 GMT+02
Skrefsrud, Stian Olsen	BANKID	2023-06-30 09:54 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 9C2C451CFE364C359F13499EF6593F45

Aktsomhetsvurdering ifm Åpenhetsloven 2022-2023 **Bertel O. Steen Defence & Security**

Bakgrunn

Åpenhetsloven, gjeldende fra 1. juli 2022 skal sikre ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i bedriften og i leverandørkjeden. Loven stiller krav om at bedriften gjennomfører aktsomhetsvurderinger som dekker hele leverandørkjeden, og som er i tråd med OECD's retningslinjer for aktsomhetsvurderinger for flernasjonale selskaper. Kravet til omfang av aktsomhetsvurderingene skal være forholdsmessig i forhold til virksomhetens størrelse, og må gjennomføres regelmessig.

Redegjørelse for aktsomhetsvurderingene

Åpenhetsloven §5 Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger

Virksomhetene skal offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene etter [§ 4](#).
Redegjørelsen skal minst inneholde

- a. en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b. opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c. opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Enhver har ved skriftlig forespørsel rett på informasjon fra en virksomhet om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser etter [§ 4](#). Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr.

Redegjørelsen skal gjøres lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider, og kan inngå i redegjørelsen om samfunnsansvar etter [regnskapsloven § 3-3 c](#). Virksomhetene skal i årsberetningen opplyse om hvor redegjørelsen er tilgjengelig.

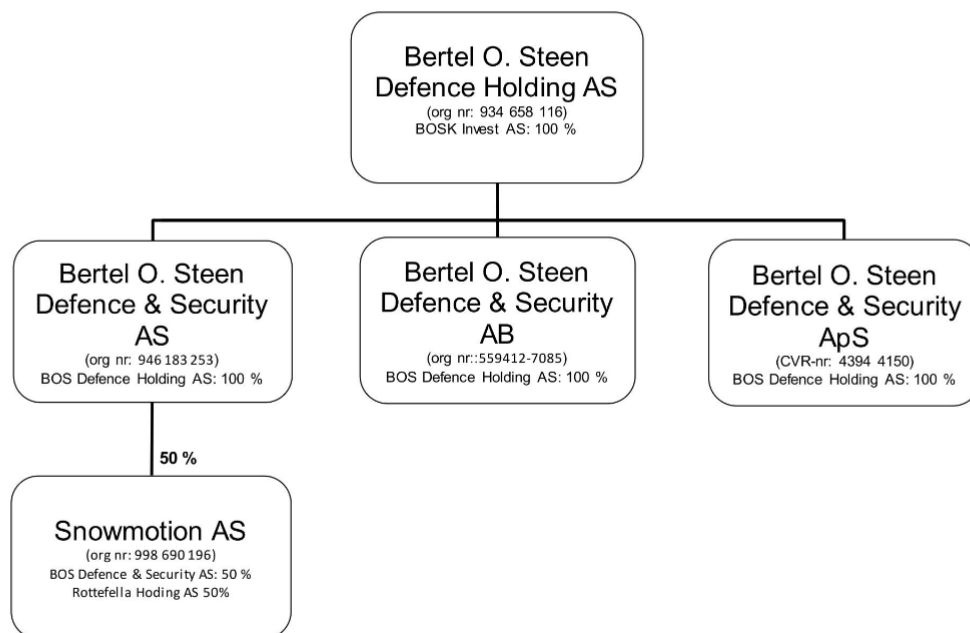
Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres innen 30. juni hvert år og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger. Den skal underskrives i tråd med reglene i [regnskapsloven § 3-5](#), dvs av hele styret, samt daglig leder.

Beskrivelse av virksomheten

Bertel O. Steen Defence & Security består av Bertel O. Steen Defence Holding AS med datterselskapene Bertel O. Steen Defence & Security AS (Norge), Bertel O. Steen Defence & Security AB (Sverige), og Bertel O. Steen Defence & Security ApS (Danmark), samt Snowmotion AS, et 50% eid joint venture. Per mai 2023 foregår den operative driften i Bertel

O. Steen Defence & Security AS, mens Bertel O. Steen Defence Holding AS er et eierselskap. Selskapene i Sverige og Danmark er under oppstart. Bertel O. Steen Defence & Security AS har 20 ansatte fordelt på to lokasjoner i Oslo, med hhv 19 og 1 ansatt.

Bertel O. Steen Defence & Security AS er inndelt i tre operative enheter:

- Advisory
- Governmental
- Tactical

Advisory er rådgiver for større utenlandske produsenter av forsvarsmateriell til større norske forsvarsanskaffelser.

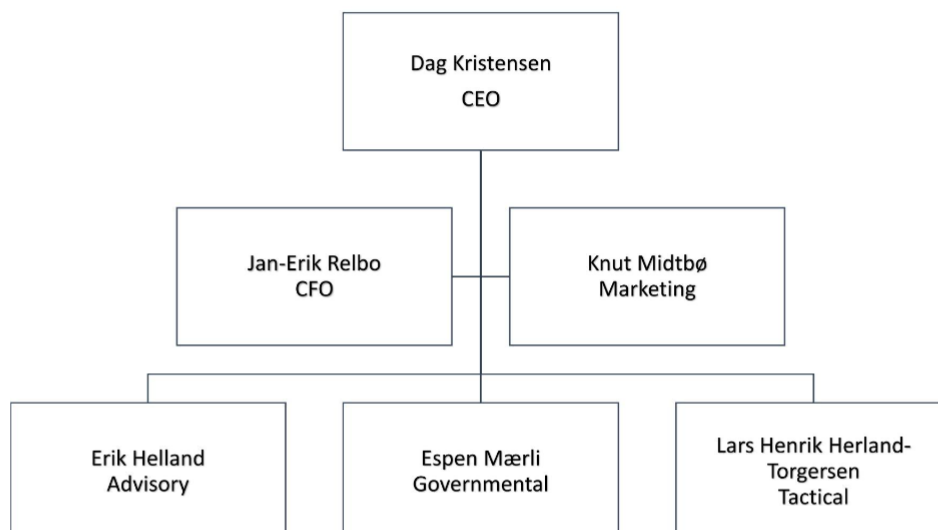
Governmental er rådgiver og distributør i forbindelse med det norske Forsvarets utsettelse av vedlikeholdsvirksomhet knyttet til rullende materiell. Søstervirksomheten Bertel O. Steen AS er leverandør og samarbeidende selskap, og det er også inngått underleverandøravtaler med samarbeidende verkstedsbedrifter i store deler av landet.

Tactical er norsk og nordisk importør og distributør for en rekke utenlandske produsenter i Europa, Amerika og Asia.

Ledelse og ansvarsforhold:

Konsernet og de enkelte juridiske selskapene har en felles ledelse. Overordnet ansvar tilligger CEO, mens faglig oppfølging av kvalitet og compliance herunder oppfyllelse av kravene i åpenhetsloven ligger under CFO. Leverandøroppfølging innenfor det enkelte virksomhetsområde tilligger avdelingslederne i de operative avdelingene.

Retningslinjer og rutiner

Bertel O. Steen Defence & Security er ISO 9001 og ISO 14001-sertifisert. Virksomheten har innarbeidet leverandøroppfølging i sitt kvalitetssystem og løpende kvalitetsarbeid. Kartlegging av leverandørene, herunder risiko knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold skal iht prosedyre gjennomføres ved etablering av leverandørforholdet. Det er innført egenerklæringsskjemaer for leverandører som vil bli innfaset over tid som en integrert del av avtaleverket med leverandørporteføljen. I egenerklæringen stadfester leverandøren at den respekterer, og ikke er i brudd med, prinsippene for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som beskrevet i våre prinsipper for leverandøradferd. Disse er igjen basert på åpenhetsloven, UN Global Compact, ILO m.m.

Det gjennomføres periodisk leverandør-revisjoner. CSR («Corporate Social Responsibility»), inkludert arbeidsforhold og menneskerettigheter er inkludert i evalueringen.

Risiko- og aktsomhetsvurderinger

Selskapet vurderer det som lav risiko for brudd på menneskerettigheter direkte i virksomheten. Av bransjer som kan regnes som utsatt knyttet til direkte leveranser til den norske virksomheten, så peker renhold og transport seg ut.

Renholdsselskapet følges opp gjennom jevnlig oppfølgingsmøter, det er gjennomført revisjon, og det er innhentet samsvarserklæring. Selskapet har også tilgang på dokumentasjon av lønnsforhold til de ansatte som foretar renhold i våre lokaler.

Mesteparten av selskapets utgående varetransport går med to av de store anerkjente transportselskapene. Begge har blitt invitert til å levere egevalueringer. Kun den ene aktøren har gjort dette. Bertel O. Steens retningslinjer er også bekreftet godtatt. Risikoen vurderes som lav knyttet til begge disse transportselskapene, til tross for manglende egevaluering fra den ene. Det benyttes i tillegg sporadisk mindre lokale transportselskaper. Disse har mindre omfang, og har ikke blitt prioritert i denne vurderingen. Disse vil følges opp spesielt fremover.

Risikoen blant våre norske direkte leverandører er for øvrig vurdert som lav, og risikovurderingene er derfor i hovedsak knyttet til den internasjonale leverandørkjeden for salgsvarene som importeres til Norge.

Risikovurdering 2022-23 - leverandørkjeden

Det er som et ledd i kvalitetsarbeidet og den løpende leverandøroppfølgingen gjennomført risikovurderinger knyttet til leverandørporteføljen. Selskapet har et større antall leverandører fra ulike deler av verden – de fleste utenfor Norge. Samtlige leverandører er blitt evaluert, basert på vår kjennskap til dem, vurdering av juridiske regimer, tilgjengelig offentlig informasjon, tilleggsinformasjon vi besitter m.m. I mange tilfeller er det innhentet informasjon, evalueringer og erklæringer fra leverandøren i forbindelse med anbudsforespørsler. Det er også i flere tilfeller gjennomført leverandør-revisjoner, både «desk top»-revisjoner utført av vårt selskap, egenevalueringer utført av leverandøren, men også stedlige fysiske revisjoner. Dette gjennomføres årlig på et antall leverandører

Vår kartlegging av leverandørrisiko etter åpenhetsloven er basert på hvilke av våre tjenesteområder som er berørt, omfanget av vår forretning med dem, hvilke varer som blir levert, samt i hvilket geografiske område leverandøren er hjemmehørende.

Tjenesteområder:

Advisory-avdelingen leverer rådgivningstjenester til ledende produsenter av militært materiell, hovedsakelig i Europa og Nord-Amerika. Vi bruker i liten grad under-leverandører, og i den grad dette gjøres, så er kjøp av høyt kvalifiserte ekspert-tjenester, hovedsakelig fra Norge. Risikoen for uverdige arbeidsforhold og brudd på menneskerettigheter innenfor dette område vurderes som svært lav. BOS DS er opptatt av at menneskerettigheter og arbeidsforhold er vel ivaretatt ikke bare hos de vi kjøper fra, men også hos de vi selger til.

Av våre prinsipaler, knyttet til våre rådgivningstjenester ifm større anskaffelsesprosjekter i Norge er samtlige av disse store selskaper innen EU eller Nord-Amerika, som opererer innenfor juridiske regimer som ligner det norske. Som leverandører innen forsvarsindustrien i EU og Nord-Amerika, er disse selskapene løpende gjenstand for revisjoner og undersøkelser i forbindelse med større anskaffelser innenfor EU og Nato, og det vurderes som unødvendig av BOS DS å gjøre ytterligere tiltak mot disse i forbindelse med Åpenhetsloven.

Governmental-avdelingen er i likhet med Advisory en rådgiver, og distributør hovedsakelig til det norske Forsvaret der Bertel O. Steen-konsernet er hovedleverandør og det i økende grad leveres tjenester fra andre norske underleverandører, og det må vurderes løpende om disse skal ettergås nærmere.

Tactical er den avdelingen som har en tradisjonell produkt-leverandørkjede. Risikovurderingen her er basert på leveransenes omfang (innkjøpsbeløp), bransje, og geografisk tilhørighet.

Risikoområder:

Det er identifisert tre risiko-bransjeområder:

- 1) Tekstil-produksjon
- 2) Sko-produksjon
- 3) Elektronikk-produksjon

Det er identifisert ett geografisk risikoområde: Asia

Vi har konsentrert risikoanalysen om de største leverandørene, med innkjøpsverdi på mer enn 500 tusen NOK.

Analyse og vurdering:

Tekstil:

Grundige evalueringer er gjort i forkant, blant annet stedlig revisjon sammen med kunden, det norske Politiet. Revisjonen ble gjennomført med godt resultat, og ingen negative forhold knyttet til arbeidsforhold og menneskerettigheter ble avdekket.

Sko og støvler:

Evalueringen her er i stor grad knyttet til en stor internasjonalt anerkjent produsent hjemmehørende i EU, men med produksjon i Asia. Det må forventes at lovverket i produsentens hjemland, i kombinasjon med krav fra store kunder i EU vil være dekkende for at BOS DS kan gå ut ifra at kravene som stilles i Åpenhetsloven er godt dekket, uten at BOS DS iverksetter ytterligere tiltak. BOS DS som står for en mindre del av selskapets omsetning vil neppe ha vesentlig påvirkningskraft ift andre større kunder, samt EU's myndigheter og lovverk. BOS DS vil likevel fortsette å påvirke i den grad vi kan iht våre til enhver tid gjeldene rutiner for leverandøroppfølging.

Elektronikk:

Eksempler på viktige produsenter som her har blitt evaluert grundig.

Et selskap er hjemmehørende i Tyskland, og underlagt EU's regelverk. Vi kjenner selskapet godt gjennom mange år. BOS Defence har gjennomført leverandørrevisjon av selskapet i 2022 iht rutiner nedfelt i kvalitetssystemet. Selskapet får A-score. Risikoen for uregelmessigheter knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold vurderes som lav, og ytterligere undersøkelser anses ikke påkrevd. BOS DS er en betydelig kunde for denne produsenten. BOS DS vil fortsette å følge selskapet tett, og påvirke iht våre til enhver tid gjeldene rutiner for leverandøroppfølging.

Et selskap er hjemmehørende i Kina. Selskapet er en global aktør innenfor bransjen, og har distribusjon i mer enn 100 land. Vi kjenner ikke omsetningstallene til selskapet globalt, men BOS DS har en svært lav andel av totalsalget til selskapet, og det er rimelig å anta at BOS DS vil ha liten mulighet til påvirke denne produsenten i noen retning. Vi kjenner selskapet godt gjennom samarbeid gjennom mange år, og vi har ikke erfart negative avvik av noen art. Vi har aldri undersøkt spesifikt arbeidsforhold og hvordan menneskerettigheter ivaretas, men har basert på erfaring ikke grunn til å anta at dette er et problem. Dog anser vi dette som en risiko for både bransjen og regionen. Det er planlagt besøk hos selskapet i 2023, med gjennomføring av stedlig leverandør-revisjon. Menneskerettigheter og arbeidsforhold vil være et tema. BOS DS vil fortsette å påvirke i den grad vi kan iht våre til enhver tid gjeldene rutiner for leverandøroppfølging.

BOS DS kjøper produkter fra et svensk distribusjonsselskap, som kjøper disse fra produsenten som er et multinasjonalt selskap hjemmehørende i USA. Produktutviklingen skjer i USA, og selskapet har blant annet et nært samarbeid med NASA. Et datterselskap i Sør Korea er ansvarlig for produksjonen. Produktene lages i Kina, Sverige, Tyskland, Sør-Korea og USA. Virksomheten innen EU og USA forutsettes vel regulert og kontrollert. Produksjonen i Sør-Korea kan være et risikoområde. BOS DS har ikke gjennomført egne tiltak knyttet til dette, men vi kjenner til at det svenske distribusjonsselskapet har gjennomført fabrikkbesøk i Sør Korea uten at kritikkverdige forhold er observert. Produsenten har salg i mer enn 120 land. Global omsetning er ikke kjent, men BOS DS andel av denne er svært liten, og BOS DS' påvirkningskraft likeså. Vi anser ikke at ytterligere tiltak fra BOS DS er nødvendig p.t. men vil følge selskapet nøye, og vil fortsette å påvirke i den grad vi kan iht våre til enhver tid gjeldene rutiner for leverandøroppfølging

En stor leverandøren til BOS DS i 2022 er hjemmehørende i USA, og har sin produksjon der. BOS DS har en lav andel av produsentens totale salg. Vi kjenner selskapet godt etter å ha

jobbet med dem i mange år. Det ble gjort en grundig gjennomgang i 2016 i forbindelse med at BOS DS og produsenten vant en større kontrakt i Norge, og det er gjort senere «desk top» revisjoner, uten at kritikkverdige forhold har kommet frem. Det er heller ikke avdekket kritikkverdige forhold gjennom åpne kilder. Vi anser ikke at spesielle tiltak er nødvendige, utover normale rutiner med jevnlig leverandørkontakt og periodisk revisjon. BOS DS vil fortsette å påvirke i den grad vi kan iht våre til enhver tid gjeldene rutiner for leverandøroppfølging.

Videre tiltak

BOS DS har gjennom gjennomførte revisjoner og risikovurdering ikke funnet grunn til å gjennomføre særskilte tiltak mot noen selskaper i vår leverandørkjede.

Arbeidet i 2022-23 har i stor grad vært manuelt og excel-basert, og der selskapets leverandør-ansvarlige har hatt den nødvendige direkte kontakt med leverandørene som har blitt vurdert. Det er klare fordeler med dette knyttet til tett dialog og nærhet til problemstillingene, men vi ser også at det er behov for bedre systemstøtte, både for analyse og arkivfunksjoner med videre. Vi vil derfor vurdere å ta i bruk et IT-system designet til dette formålet, og samtidig utvikle arbeidsrutinene i henhold til dette, slik at analysene og informasjonsinnhentingene fremover kan bli mer effektive, og muligens treffe enda bedre på de rette fokusområdene. Utviklingen av dette vil skje som en integrert del av det løpende kvalitetsarbeidet i selskapet, og forankres i selskapets kvalitetssystem.

Oslo, 21. juni 2023

Stian Skrefsrud	Grete Rød	Magnus Naume	Dag Kristensen
Styrets leder	Styremedlem	Styremedlem	Daglig leder
(elektronisk signert)	(elektronisk signert)	(elektronisk signert)	(elektronisk signert)

